

سپاست

ماجره

یادداشت

ثمرات ارزشمند همبستگی مسوولان

❖ شیوع کرونا آسیب‌ها و خسارات زیادی را به کشور وارد کرد اما این ماجرا روی دیگری از سکه را نیز به ما نشان داد. ما در این مقطع شاهد همدلی میان دولت و ملت از یک سو و دولت و سایر مجموعه‌های حاکمیتی از سوی دیگر بودیم. خوشبختانه باتدابیری که از سوی رهبری انقلاب صورت گرفت از همه ظرفیت‌ها برای مقابله با این بیماری و پیامدهای آن استفاده شد و سه قوه و نیروهای مسلح با همه توانمندی پای کار آمدند و به صورت منسجم عمل کردند. از سوی دیگر از ظرفیت‌های دانش بنیان نیز استفاده شد. با توجه به چنین شرایطی در حال حاضر می‌بینیم ایران جزو کشورهای رده بالای موفق در عرصه جهانی برای مقابله با بیماری کروناست و می‌تواند تجربیات خود را به عنوان الگویی موفق در اختیار سایر کشورهای درگیر این ویروس بگذارد. از سوی دیگر این همدلی ثمرات خوبی برای کشور در پی داشت. این همراهی‌ها و همکاری‌ها زمینه تامین تجهیزات پزشکی و امکانات درمانی را در کشور فراهم کرد. طبعاً چنین تجربه موافی این واقعیت را به ما نشان داد که از چه ظرفیت‌ها و توانمندی‌های داخلی و بومی برخورداریم و اگر این همکاری‌ها تداوم پیدا کند می‌توان به این مسأله امید داشت که زمینه بهبود وضعیت اقتصادی مردم و اشتغال و راهایی از مشکلات کشور را فراهم آوریم.

زیرساخت‌های بهداشتی و درمانی قوی

❖ عملکرد تیم پزشکی ما در مقایسه با سایر کشورهای دنیا به رغم انکارهایی که از سوی برخی جریان‌ات رسانه‌ای غربی وجود دارد مدل خوب و قابل قبولی است. این عملکرد خوب دلایل متعددی دارد. از جمله این که ما تیم پزشکی عالم و مجربی شامل پزشک، پیراپزشک و پرستار داریم. همچنین در بحث آزمایشگاهی اقدامات خوبی صورت گرفت و گرچه به لحاظ امکانات آزمایشگاهی کشورهای غربی به لحاظ زیرساختی ممکن است از تجهیزات بهتری برخوردار باشند، اما با این وصف از همین امکانات مقدور آزمایشگاهی به‌خوبی بهره بردیم. یکی از قابلیت‌هایی که نباید فراموش کرد و خیلی از کشورهای اروپایی و آمریکا از آن بی‌بهره‌اند نظام ارائه خدمات شبکه بهداشت و درمان تا دورافتاده‌ترین روستاهای کشور است. طی دو ماه گذشته میزان بهبودیافتگان ما به طور واضح از بسیاری از کشورها پیشی گرفته و از سویی دیگر توان تولید تجهیزات مصرفی بهداشتی مثل ماسک و مواد ضد عفونی کننده هم افزایش یافته است. در عین حال به این مسأله هم باید توجه کرد که در حوزه رسیدگی به کادر درمان ضعف‌هایی وجود دارد.

تجلی فرهنگ ایرانی- اسلامی

❖ کشورهای غربی و آمریکا همواره تلاش می‌کردند از خودشان چهره‌ای متمدن در عرصه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و همچنین طرفدار حقوق بشر و دموکراسی نشان دهند؛ این در حالی است که با آغاز بحران شاهد غارت فروشگاه‌ها در برخی کشورهای اروپایی یا درزدین ماسک میان دولت‌های غربی بودیم، چنین روندی نمودی واقعی از فرهنگ ادعایی آنهاست. ایران و ایرانیان از پیشینه غنی فرهنگی و دینی برخوردارند و شاهد ادعای ما در این ارتباط برخورد مردم ایران با کروناست؛ چراکه مردم کشورمان نه تنها به فروشگاه‌ها هجوم نبردند، بلکه با تمام توان خود برای کمک به همنوعان از طریق شکل‌گیری گروه‌های جهادی یا به‌صورت شخصی اقدام کردند.

در صورتی که اکثریت اعضای هیات رأی بر عدم صلاحیت فرد مورد اعتراض دادند، عضویت وی تعلیق خواهد شد. سپس گزارش در جلسه غیرعلنی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در جلسه علنی مجلس به رأی گذاشته خواهد شد و در صورت رأی مجلس بر دصلاحیت فرد، وی مستعفی شناخته خواهد شد. / تسنیم

همگرایی دولت - حاکمیت

از اواخر بهمن ماه سال گذشته که ماجرای حضور و شیوع ویروس کرونا در ایران رسانه‌ای شد فضای کشور با توجه به اخباری که از میزان مصائب و آلام این بیماری در چین به گوش مردم رسید تا حدودی ملتهب بود و بسیاری نگران این بودند که در شرایط کنونی و با توجه به تنگناهای موجود اقتصادی و تحریم‌ها امکان مقابله مناسب با این پدیده در کشور فراهم نشود.

از سوی دیگر رسانه‌های بیگانه نیز مسابقه‌ای را برای ترور روانی مردم ایران در عرصه رسانه‌ای و مجازی به راه انداخته‌اند. تیم رسانه‌ای غرب در حرکت هماهنگ، ضمن بزرگ‌نمایی مشکلات موجود و پنهانکاری درباره عملکرد و اقدامات مثبت کادر درمانی و نهادهای حاکمیتی درصد بحران‌سازی بود و حتی کار را به جایی رسانده بود که ضمن متهم کردن نظام جمهوری اسلامی به مخفیکاری، کشورمان را به عنوان عامل شیوع این بیماری در منطقه معرفی کند. از سوی دیگر در بسیاری از برنامه‌های خبری رسانه‌هایی مثل بی‌بی‌سی، من و تو، ایران اینترنشنال و صداها شبکه مرتبط با رژیم صهیونیستی و کشورهای عرب منطقه سعی در القای این موضوع داشت که اعتقادات شیعی مردم ایران عامل اصلی گسترش و شیوع این بیماری است.

❖ فائق آمدن بر شوک اولیه

بعد از چند روز سردرگمی به واسطه نگرانی‌های موجود از ورود کرونا به ایران، نهادهای حاکمیتی یکایک به میدان آمدند و با همدلی تلاش گسترده‌ای را برای مقابله با این بیماری و کم‌کردن تبعات آن انجام دادند. تدابیر رهبری و مراجع تقلید در عرصه دینی و تعطیلی اماکن مذهبی و مراسم و مناسکی مثل نماز جمعه و جماعات قدم اول برای مقابله با این بیماری بود. از سوی دیگر نیروهای مسلح با هماهنگی و تدابیر صورت‌گرفته زیر نظر ستاد مقابله با بیماری کرونا پای کار آمدند و ضمن پشتیبانی از کادر درمانی و فراهم‌آوردن امکاناتی برای تولید تجهیزات پزشکی و برقراری مقررات ویژه برای تردهای عمومی و بین شهری و همچنین جلوگیری از فعالیت‌های اصنافی که بیشتر در معرض خطر ابتلا به کرونا قرار داشتند شرایط بهتری را برای کشور به وجود آوردند. از سوی دیگر با تدابیر صورت‌گرفته از سوی دستگاه قضا دادگاه‌های ویژه برای رسیدگی به پرونده محترکان اقلام بهداشتی و پزشکی تشکیل شده است. همچنین بیش از صد هزار زندانی آزاد شده و قصات هم نسبت به صدور احکام برای مجازات‌های جایگزین حبس اهتمام دارند و به لحاظ اداری نیز امکاناتی را برای مراجعات غیرحضوری در نظر گرفتند. ادامه این روند طی دو ماه گذشته باعث شد روند ابتلا به این بیماری و مرگ در ایران روند کاهش‌ی و آمار بهبودیافتگان نیز فرونی پیدا کند.

پای کارهای همیشگی

بعد از همه‌گیری کرونا در بیش از ۲۰۰ کشور دنیا، دولت‌ها تدابیر خاصی را برای مواجهه با این بیماری در پیش گرفتند، اما مدل و تجربه رفتاری دولت و ملت ایران با این پدیده از ویژگی‌های خاصی برخوردار است؛ شیوه‌ای کاملاً بومی و منحصر به فرد.

در سایر کشورهای دنیا، وظیفه برخورد با بحران‌ها از جمله شیوع بیماری‌های فراگیر با دولت است، اما در جمهوری اسلامی ایران علاوه بر مدیریت قضیه از سوی ستاد ملی مبارزه با کرونا و وزارت بهداشت، گروه‌های خودجوش مردمی، نیروهای بسیجی و گروه‌های جهادی نقش بسیار قابل توجهی در مقابله با شیوع کرونا داشتند. بعد از شیوع کرونا در همه استان‌ها، بسیجی‌ها و گروه‌های جهادی همراه مسوولان و نیروهای نظامی وارد عرصه شدند. شیوه کار این گروه‌ها شبانه‌روزی بود و هم در پاکسازی، گندزدایی و ضدعفونی کردن محیط شهری وارد عمل شدند و هم در تهیه مواد ضدعفونی کننده و تهیه ماسک و اقلام حفاظتی و بهداشتی در برابر کرونا به صورت جهادی شرکت کردند. گروه‌های جهادی و بسیجی در این مقطع از ظرفیت‌های مردمی کمال بهره را بردند و حتی برای کمک به کادر درمانی برای نگهداری و مراقبت از بیماران در بیمارستان ها هم پا پیش گذاشتند. کمک به طبقات فرودست و کم درآمد جامعه که در پی وقوع و شیوع کرونا از فعالیت‌های اقتصادی خود بازمانده بودند از دیگر اقدامات گروه‌های جهادی بود. به گفته رئیس سازمان بسیج سازندگی در این چند ماه کرونایی ۴۸۰۰۰ کارگاه اقتصاد مقاومتی بسیج مشغول تولید ماسک شدند و اوج رفتارهای عاشقانه گروه‌های داوطلب و جهادی در رزمایش کمک مومنانه است که تا عبد سعید فطر ادامه خواهد داشت و بیش از هفت میلیون بسته غذایی میان نیازمندان توزیع خواهد شد.

کرونا چپ و راست را هم جهت کرد

یکی از رازهای موفقیت نسبی ایران در مقابله با کرونا، پرهیز از برخورد سیاسی با این مقوله بود؛ موضوعی که از سوی همه جناح‌ها و گروه‌های سیاسی و مقامات و مسؤولان و اقشار مختلف رعایت شد. در ماجرای مقابله با کرونا شاهد بودیم ستاد ملی مقابله با کرونا با محوریت دولت و وزارت بهداشت به‌سرعت شکل گرفت و همه ظرفیت‌های کشور فارغ از دسته‌بندی‌های مرسوم سیاسی به حمایت از این سازوکار پرداختند و هر نهاد و گروه ره چه در توان داشت پای کار آورد تا کشور از این بحران عبور کند. این موضوعی بود که در کمتر مقطعی شاهد بودیم و حتی در گذشته بعضاً با این معضل روبه‌رو بودیم که در مسائل ملی، عده‌ای به دنبال تسویه حساب سیاسی بودند و احزاب و گروه‌های سیاسی همدیگر را متهم به کم‌کاری و کم توجهی به حقوق مردم می‌کردند.

اما در این مقطع همه گروه‌ها سریع دریافتند که کرونا چپ و راست نمی شناسد و در دایره اصولگرایی و اصلاح طلبی قرار نمی‌گیرد و جناح و جریان و تشکیلات نمی‌تواند با دو گانه‌سازی‌ها از آن بهره‌برداری سیاسی کند. در چنین شرایطی نیاز به همگرایی بیشتر بین احزاب و گروه‌ها احساس می‌شود. این حقیقت البته ضرورت خود را برای این گروه‌ها به اثبات رسانده و دیگر در فضاهای عمومی کمتر سخن از بازرگیری و گروه‌کشی‌های سیاسی در میان احزاب و گروه‌هاست. در حال حاضر آنچه بیشتر اهمیت دارد مقابله با این ویروس و هماهنگی و همکاری با نهادهای ذریط و مسؤول برای مبارزه با این بیماری است. از این روست که شاهدیم در بسیاری از محافل رسانه‌ای متعلق به جریان‌های سیاسی، ضرورت توجه به سیاست‌های اعلام شده از سوی دولت برای مقابله با این بیماری بیش از گذشته مورد تأکید قرار می‌گیرد.

مردم افزود و همین مساله به اجرای بهتر تصمیم‌گیری‌ها منجر شد که نتیجه آن مهار نسبی این بیماری بود.

رأی مثبت نمایندگان به امکان عزل حقوقدان شورای نگهبان

نمایندگان مجلس شورای اسلامی هنگام بررسی جزئیات طرح اصلاح قانون آیین‌نامه داخلی مجلس که به نحوه انتخاب اعضای حقوقدان شورای نگهبان اختصاص دارد، با اکثریت آرا به امکان عزل حقوقدان شورای نگهبان در صورت نداشتن صلاحیت، رأی مثبت دادند. این مصوبه بر اساس پیشنهاد محمد جواد

نقش رهبری در مدیریت بحران

جمهوری اسلامی ایران مثل همه کشورهای دنیا برای مقابله با بحران کرونا نیازمند کار کارشناسی و بهره‌گیری از نظر متخصصان خیره و متبحر است. در چنین شرایطی اتخاذ تصمیمات جزیره‌ای حتما باعث آشفتنگی اوضاع خواهد شد. بعد از شیوع بیماری ، ستاد مقابله با کرونا در سطوح بالای مدیریتی و با حضور مقامات عالی کشور به‌عنوان مرجع اصلی اتخاذ و ابلاغ تصمیمات کرونایی تشکیل شد. در این ستاد تصمیمات مهمی در سطوح مختلف از جمله تعطیلی مساجد، اماکن مذهبی، مدارس ، مراکز خرید و پر تجمیع و ... اتخاذ شد. با توجه به اهمیت تصمیمات صورت گرفته این امکان هم وجود داشت که به خاطر احساسات مذهبی بعضاً با این تدابیر مخالفت‌ها و اعتراضاتی هم صورت گیرد اما با این وصف رهبر انقلاب به عنوان حامی اصلی ستاد مبارزه با کرونا بر تصمیمات کارشناسی و تخصصی تأکید داشتند. از سوی دیگر ایشان به همه نهادهای زیرمجموعه رهبری دستور دادند برای حل سریع این بحران با وزارت بهداشت همکاری کنند. رهبر انقلاب از هر فرصتی در سخنرانی‌های خود در این مدت برای تأکید بر ضرورت پیروی از تصمیمات ستاد ملی کرونا تأکید کرده‌اند. ایشان در روز درختکاری از مردم خواستند نسبت به توصیه‌های مسؤولان تخطی نکنند. همچنین ایشان در سوم فروردین در سخنرانی که به صورت زنده پخش شد مجدداً به مردم توصیه کردند به دستوراتی که از سوی مسؤولان ستاد مبارزه با کرونا صادر می شود، عمل کنند. همچنین در ارتباط ویدئویی که یکشنبه گذشته با جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا داشتند، بار دیگر بر این نکته تأکید کردند که تابع نظر کارشناسی و تشخیص ستاد ملی هستند و نظر کارشناسی و بررسی‌شده ستاد را معتبر می‌دانند. این حمایت‌های رهبر انقلاب از نظرات کارشناسی و تصمیمات ستاد ملی مبارزه با کرونا، باعث تقویت تصمیمات در این مقطع بوده و مسوولان را در پیشبرد کار بسیار یاری کرده است.

نقش «خانواده ایرانی»

کرونا در کنار مصائبی که داشت بسیاری از واقعیت‌های فرهنگ غنی و همدلانه اسلامی و ایرانی را آشکار کرد که یکی از آنها اهمیت نهاد خانواده در ایران بود. بعد از انتشار اخبار نگران‌کننده درباره شیوع کرونا بسیاری از مردم نگران سلامتی خود و خانواده‌هایشان بودند و سعی می‌کردند با رعایت حداکثر توصیه‌های بهداشتی، شرایط زندگی را برای محیط‌های خانوادگی ایمن سازند. اما این توجهات صرفاً محدود به خانه و خانواده نبود بلکه سیل خروشان‌ی از مهر و محبت در کشور راه افتاد تا با همدلی شرایط پراضطرابی که بواسطه شیوع بیماری در کشور حاکم شد آسان تر جلوه کند. توجه به سالمندان یکی از نمودهای کارکرد خانواده در ایران است؛ موضوعی که در غرب کمتر دیده می‌شود. به‌طوری‌که یکی از وجوه رفتار کشورهای غربی با شیوع ویروس کرونا به بی توجهی آنها به سالمندان بر می‌گردد. در واقع رها کردن بیماران سالمند مبتلا به ویروس کرونا، جنبه دیگری از انحطاط اخلاقی کشورهای غربی در مواجهه با این بحران بود. اسپانیا اولین کشور غربی بود که خبر رسید در آن بیماران سالمند به حال خود رها می‌شوند. رسانه‌های غربی در همین زمینه گزارش دادند: «سربازان اسپانیایی که برای مقابله با شیوع کرونا فعالیت می‌کنند، بیمارانی را در خانه‌های سالمندان یافته‌اند که به حال خود رها شده و بعضی جان خود را ز دست داده بودند. دادستانی اسپانیا تحقیقات در این باره را آغاز کرده است». در نیویورک نیز نسبت آمار ابتلا به مرگ‌ومیر بر اثر کرونا بین معلولان ساکن آسایشگاه‌های این شهر چند برابر افراد عادی است. به گفته فعالان حقوق بشر، علت این مساله این است که افراد کم‌توان و از کار افتاده، شهروند درجه دو تلقی می‌شوند. به نوشته روزنامه نیویورک تایمز، «به افراد کم‌توان بی‌توجهی می‌شود. عده‌ای فکر می‌کنند جان این معلولان از من و شما ارزش کمتری دارد. این کاملاً اشتباه است». پزشکان ایتالیایی نیز می‌گویند که بعد از هجوم مبتلایان به کووید-۱۹ به بیمارستان‌ها، آن‌ها مجبور شدند مانند «دوران جنگ» مبتلایان را برای درمان براساس «سن و وضع سلامتی» انتخاب کنند و این امر باعث ایجاد شوک عمیقی در ایتالیا شد. همچنین بر اساس گزارش‌ها تعداد بیماران در کشورهای آمریکا و اروپایی آنقدر زیاد شده که حالا بنا به تصمیم مدیران سلامت، بیماران اوتیسم و سندروم داوئی که به ویروس کرونا مبتلا می‌شوند، در آمریکا و انگلستان درمان نخواهند شد.

تحریم، مردم ایران را آبدیده کرد

در طول سده‌های مختلف بحران‌های زیادی از سر مردم ایران گذشته است. وقوع جنگ‌های جهانی اول و دوم، قحطی و بیماری‌های عفونی و واگیردار دوره‌های قاجار و پهلوی، هشت سال جنگ تحمیلی، سیل، زلزله، آتش‌سوزی و بحران‌های دیگر در سده اخیر باعث شده مردم ایران تجارب مختلفی را برای همزیستی یا مقابله با این بحران‌ها پیدا کنند. وقوع این تعداد بحران‌ها و تنش‌ها شرایطی را به لحاظ روانی برای مردم ایران فراهم آورده که روان‌شناسان از آن تعبیر به تاب‌آوری اجتماعی می‌کنند. به عبارت دیگر مردم ایران طی دهه‌های مختلف سختی‌هایی را تحمل کرده‌اند که آنها را برای این بحران‌ها به نوعی آب دیده کرده است و در کنار تاب و تحملی که در قبال سختی‌ها نشان داده زمینه همگرایی و مشارکت اجتماعی نیز بالاتر رفته است.

اما در کنار همه این سختی‌ها تحریم‌هایی که در سال‌های مختلف پس از انقلاب علیه مردم ایران اعمال شده و در سال‌های اخیر با روی کار آمدن دونالد ترامپ به عنوان رئیس جمهور آمریکا به یک جنگ تمام عیار اقتصادی تبدیل شده است مردم و حاکمیت ایران را به شکلی تربیت کرده که توانسته‌اند دوران کرونا را به بهترین نحو مدیریت کنند و این در حالی است که بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته در تامین مواد اولیه مورد نیاز مردم در مانده‌اند.

❖ نبود آمادگی در کشورهای غربی

ایران در کنار برخی دیگر از کشورها به‌سرعت روند ابتلا به بیماری و مرگ و میر را طی کرد اما بررسی‌ها نشان می‌دهد میزان صبر و تحمل مردم ایران در مقایسه با سایر کشورها به‌ویژه غرب و آمریکا بیشتر است. برخی کشورهای غربی به محض شیوع این بیماری علاوه بر ضعف در عرصه بهداشت و درمان، با برخی پدیده‌های اجتماعی نظیر ناسازگاری مردم مواجه شدند. غربی‌ها در طول صد سال گذشته به جز فتنه عالم سوز جنگ جهانی دوم با پدیده‌ای با این وسعت مواجه نشدند و اساساً در شرایط سخت قرار نگرفته بودند و وقوع کرونا در بسیاری از این کشورها وضعیت اجتماعی ناپایداری را ایجاد کرده است. در همین زمینه ادوارد اسلاوسکوات در تارنمای آنتی امپایر نوشت: ترس و تهوین‌های بی‌فکر در سراسر دنیای غرب مشاهده می‌شود و بازگشت از این وضعیت ساده نخواهد بود. خودکشی فرهنگی، سیاسی، معنوی و اقتصادی همه‌جانبه‌ای در حال وقوع است. شاید حتی یک جنگ کوچک سرگرم‌کننده باشد.

فرماندهی عملیاتی موثر

مقایسه‌ای میان عملکرد نهادهای مسؤول در زمینه مقابله با کرونا با عملکرد نهادها در مواقع مشابه، سنخ‌های خوبی در خصوص دلایل موفقیت در این بحران به دست می‌دهد.

از زمانی که شیوع کرونا در کشور مسجل شد، بلافاصله ستاد ملی مبارزه با کرونا با محوریت وزارت بهداشت شکل گرفت و هر روز خبرهای برگزاری جلسات این ستاد منتشر شد.

انتشار تصاویر اعضای حاضر در این جلسات و حضور وزیر بهداشت در برنامه‌های مختلف نشان از پای کار بودن وزارت بهداشت و کادر درمانی در